

Filmpriser 92

Mens de homoseksuelle, fra bl. a. foreningen Queer Nation, demonstredede udenfor, blev den fire-og-tresindstyvende Oscar ceremoni afholdt i vanlig glatpoleret stil sikkert indendøre i The Dorothy Chandler Pavilion i Los Angeles.

Årsagen til urolighederne var Hollywoods såkaldte homofobi, som den bl. a. kommer til udtryk i Paul Verhoevens *Basic Instinct – Iskoldt Begær* og Jonathan Demmes *Ondskabens Øjne*, begge film, der byder på stygge homoseksuelle skurke.

De 5.431 medlemmer af The Academy of Motion Picture Arts And sciences lod sig imidlertid ikke påvirke, og *Ondskabens Øjne* endte i løbet af aftenen med at blive blot den tredje film i Oscars historie, der er løbet af med prisen for både bedste film, instruktør, skuespillerinde, skuespiller og manuskript! Ligesom filmen iøvrigt er den første vinder nogensinde, som har været udgivet på video inden Oscar-uddelingen. Denne heftige Oscar-transfusion til filmen, produceret af det krakkede Orion Pictures, gav iøvrigt filmen nyt liv i biograferne – ikke mindst i København, hvor den for en stund igen befandt sig blandt de ti mest sete film.

Billy Crystal bestyrede endnu engang det mere end tre timer lange Oscar TV-show. Da Crystal fik frigjort sig af den Hannibal Lecter mundkurv, som han til stor moro var iført ved åbningen af show'et, benyttede han bl. a. lejligheden til at komme med en serie godmodige fornærmelser rettet mod Jack Palance. Palance og Crystal spillede som bekendt sammen i komedien *Herretur*, for hvilken den 73-årige veteran modtog en velfortjent nu-eller-aldrig Oscar for bedste mandlige birolle.

Oscar

Den store badedag var det ypperste dansk film kunne stille op med, og det endte da også til ingens overraskelse kun med vandgang. Bedste udenlandske film blev derimod den italienske *Mediterraneo*. De fem væsentlige Oscars til *Ondskabens Øjne* fordelte sig således: bedste film/bedste instruktion, Jonathan Demme; bedste skuespillerinde, Jodie Foster; bedste skuespiller, Anthony Hopkins; bedste manuskript adapteret

fra et andet medium, Ted Tally på basis af Thomas Harris' roman. Bedste original-manuskript blev Callie Khouris *Thelma & Louise*.

B.A.F.T.A. prisen

The British Academy of Film and Television Arts har afholdt deres 23. prisuddeling. De vigtigste priser blev fordelt som følger: Bedste film henholdsvis instruktion, *The Commitments* og Alan Parker; bedste skuespiller, Anthony Hopkins; bedste skuespillerinde, Jodie Foster. Den særlige Fellowship Award gik i denne omgang til Sir John Gielgud. Prisuddelingen var således i år sikret det britiske islæt, som den sidste år var stærkt kritiseret for at mangle.

Felix

Den fjerde europæiske filmprisoverrækkelse udspillede sig i år i Berlin, nærmere bestemt i de gamle DEFA studier i det tidligere Øst Berlin. Her kunne bestyrelsesformand Wim Wenders så bl. a. afsløre, at man som et led i en hårdt tiltrængt profilering af begivenheden nu officielt ændrede navn fra European Cinema Society til det noget mere 'Oscar'-klingende The European Film Academy. Væsentligste prisvindere var: Ken Loach, hvis *Riff Raff* var årets bedste europæiske film; bedste unge europæiske film blev Jaco Van Dormaels belgiske *Toto le Héros*; bedste skuespiller i samme film blev Michel Bouquet; bedste skuespillerinde var Clotilde Courau i den franske *Le Petit Criminel*.

César

Frankrigs L'Academie des Arts et Techniques du Cinéma afholdt i år sin 17. uddeling af César prisen. Alain Corneaus *Tous les Matins du monde* gik af med adskillige Césars, bl. a. for bedste film og instruktion. Bedste skuespiller blev Jacques Dutronc for sin rolle i Maurice Pialats 'Van Gogh'. Lidt i det nostalgiske hjørne blev Jeanne Moreau udnævnt til bedste skuespillerinde via filmen *'La Vieille qui Marchait dans la Mer'*. Den originale *Delicatessen* modtog ialt fire priser, væsentligst for bedste manuskript af Jean-Pierre Jeunet, Marc Caro og Gilles Adrien. Bedste udenlandske film blev den fransksprogede belgiske film *Toto le Héros*.

Endelig tildelte man, af en eller anden grund, Sylvester Stallone en særlig César.

Guldbagge

Det Svenske filminstituts Guldbaggejury havde i år fundet velbehag i Jan Troells *Il Capitano – Kaptajnen og hans kvinde*, som modtog en guldbagge for bedste film. Bedste instruktør blev Anders Grönros for *Agnes Cecilia – en sällsam historia*; bedste kvindelige hovedrolle gik til Gunilla Rööf i Susanne Biers *Freud flytter hjemmefra*; bedste mandlige hovedrolle tildeltes Lasse Åberg, som i sin *Den ofrivillige golfaren* endnu engang fortolkede den tumpede Stig Helmer. Bedste udenlandske film blev Patrice Lecontes *Monsieur Hire*. Den særlige branche-pris gik til producenten Bo Jonsson for hans indsats for svensk film.

Bodil

Filmmedarbejderforeningen afholdt i år deres fireogfyrretyvende Bodil-uddeling, hvor priserne fordelte sig således: Bedste film/instruktion, *Europa* og Lars von Trier; Ole Lemmeke blev bedste skuespiller for sin indsats i *De nøgne træer*; Ghita Nørby tog prisen som bedste skuespillerinde, det var i *Freud flytter hjemmefra*. Bedste ikke-amerikanske film blev Mike Leighs *Life is Sweet*, og valget som bedste amerikanske film faldt på Ridley Scotts *Thelma & Louise*. En særpris gik til klipperen Ghita Beckendorff.

Robert

Ved Det Danske Filmakademis niende Robert prisuddeling kom man frem til følgende: Bedste danske spillefilm blev Lars von Triers *Europa*. Ole Lemmeke var også her udset til bedste skuespiller, ligesom Ghita Nørby også her ansås for at være bedste skuespillerinden. Kevin Costners *Danser med ulve* modtog en Robert for bedste udenlandske film.

Bedste premierer

Sammenslutningen af Danske Filmkritikere kunne i år afholde deres 25. generalforsamling. I den forbindelse blev der traditionen tro holdt afstemning om årets ti bedste biografpremierer blandt et samlet antal premierefilm på knap 170.

1. *The Commitments* (amr., Alan Parker).
2. *Europa* (dansk, sv., ty., fr., Lars von Trier).
3. *Arkitektens mave* (eng., Peter Greenaway).
4. *Ju Dou* (kin., Zhang Yimou).
5. *Godfather III* (amr., Francis Ford Coppola).
6. *I Hire a Contract Killer* (fin., Aki Kaurismäki).
7. *Ondskabens øjne* (amr., Jonathan Demme).
8. *Riff Raff* (eng., Ken Loach).
9. *Thelma & Louise* (amr., Riddley Scott).
10. *Life is Sweet* (eng., Mike Leigh).

Peter Risby Hansen

Nekrolog: Ungt lovende filmmagasin lider bladdøden

I en alder af kun 22 somre er AMERICAN FILM blevet revet bort, og nummeret januar/february 1992 blev således bladet svanesang.

AMERICAN FILM blev drevet af The Amrcian Film Institute, hvis direktør Jean Picker Firstenberg i et brev til de efterladte abonnenter kunne meddele at dødsfaldet sket efter længere tids skranten. Den direkte årsag til denne svindsot var, som Firstenberg udtrykker det: 'The current economic environment', der har betydet vanskeligheder for mange amerikanske udgivelser.

Et oplagstal på over 95.000 vil ellers få det til at risle behageligt ned ad ryggen på enhver dansk bladmand, men i USA var tallet altså ikke mere imponerende end at forlaget bag AMERICAN FILM, Billboard Publications, til slut måtte slukke for respiratoren. De mange fortrinlige organer i bladets redaktion er så formentlig blevet nedfrosset eller har i bedste fald nået at donere sig selv til andre redaktioner i tide.

AMERICAN FILM blev udgivet hveranden måned og var egentlig et magasin man fik i tilgift til et medlemskab af American Film Institute. AFI, der naturligvis stadig lever i bedste velgående, er en 'nonprofit organization', der blev oprettet i 1967 med det hovedformål at arbejde for forskning, anerkendelse af filmen som kunstart og så ikke mindst film preservation. AFI driver bl.a. The National Center for Film and Video Preservation

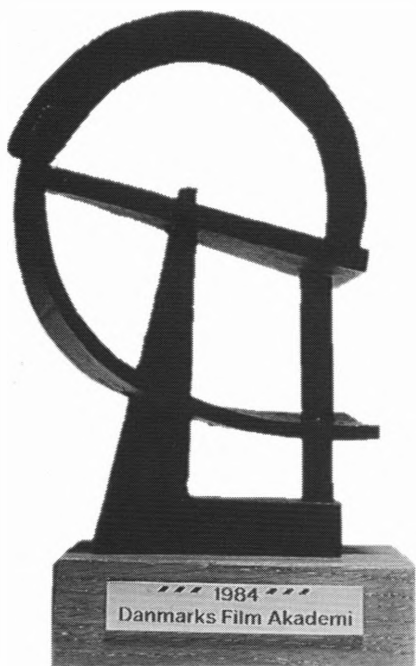
AMERICAN FILM's redaktionelle linie bestod af gode feature-artikler om instruktører, skuespillere, teori, teknik, filmbevaring m.m. Desuden var bladet præget af ganske sobert petit stof, oversigt over nye såvel som klassiske video releases, samt en AFI calendar, der indbød til AFI arrangementer i form af forelæsninger, seminarer m.v.

På det kriseramte marked for filmblade er AMERICAN FILM bl.a. blevet overlevet af PREMIERE, der i form kan minde noget om af-døde, omend med væsentlig flere sider (læs flere annoncer), mere et life style-præg og med et mere uoverskueligt lay out. PREMIERE giver sig sjovt nok ikke meget af med at anmelde de nye premierer, men koncentrerer sig i stedet om mange mere eller mindre spændende features om de kommede film, on loca-

tion historier, portrætter m.v. Bedst er dog den omfattende mængde petitstof, der glimrer ved både at være vittigt og ganske relevant. PREMIERE byder også på en omfattende video guide. Magasinet er iøvrigt anderledes ved at have stjerner i redaktionen, May 1992 udgaven kunne således tælle Dan Aykroyd og Charles Grodin blandt bidragerne.

Blandt de europæiske filmblade er det engelske EMPIRE et generelt meget oplysende, velskrevet og underholdende high gloss alternativ til PREMIERE. Det relativt nye blad er udkommet siden juni 1989, og udmærker sig især ved sin meget sobre og overskuelige opbygning. Der varmes op med ofte glimrende og underholdende petit stof, så følger en nydeligt opsat sektion med ganske habile anmeldelser af månedens ny film. Dette følges op af en række stjerne- og filmarbejderprofiler, vor hjemlige Lars von Trier er således portrætteret i 'May 1992' numret. EMPIRE leverer også med stor regelmæssighed on location historier om kommende produktioner. Bladet af rundes hver måned af et fyldigt video directory, med koncise anmeldelser af månedens nye titler til leje og salg. da vi som bekendt har PAL TV-systemet til fælles med englænderne, har denne sektion umiddelbar interesse for et dansk publikum. Bagest i bladet finder man stutteligt anmeldelser af den mere populære del af den nye filmlitteratur.

Peter Risby Hansen

Undskyld!

Redaktionen beklager trykfejlene, som nr. 199 var rigeligere forsynet med end sædvanligt.

Især gik det ud over Carsten Juhls artikel om det situationistiske billedsyn: Hegel, The movie. Af denne artikel er der blevet fremstillet en korrigeret version, der kan rekvireres ved henvendelse til Filmmuseets Jette Palsbo.

Red.